

Розроблення та впровадження системи управління якістю відповідно до вимог міжнародного стандарту SO 9001 промислового підприємства

Леонід Лабунець

здобувач освітньої програми

«Якість, стандартизація та сертифікація»,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: LabunetsLM@krok.edu.ua

Леонід Віткін

доктор технічних наук,

професор кафедри управлінських технологій,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: Vitkin@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0002-0731-1333

Сьогодні мало просто приділяти увагу якості, сучасний етап розвитку економіки змушує менеджерів заново переосмислювати своє відношення до якості, принципи управління всезагальною якістю необхідно “вбудовувати” в повсякденну діяльність. Аналізуючи тенденції розвитку ідей і практики забезпечення якості, слід звернути увагу на два фактори: формування нового типу мислення, що впливає на розуміння цінності якості, і всепроникнення потреби в якості як фактора конкурентоспроможності, стратегії і ефективності. При цьому слід зауважити, що це складна проблема, яка не має кількісних параметрів і кінцевого рішення. Якість – це відповідність ідеалу, який постійно зникає при наближенні до нього. Тим не менше прагнення до якості сприяє значному успіху.

Видатні європейські фахівці з менеджменту якості висловлювали думку про загальне значення якості через зміст парадигм якості. Підкреслюється, що парадигма якості має не тільки технічний, але й соціальний аспекти. Її основні положення можуть бути застосовані як для вирішення завдань з підвищення якості, так і для поліпшення умов життя суспільства. Це пов’язано з тим, що сучасна концепція якості орієнтована на повне задоволення запитів споживачів, якими в широкому плані є люди будь-якої діяльності.

Актуальність дослідження розроблення та впровадження системи управління якістю відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001 для промислових підприємств неоспорима в сучасному бізнес-середовищі. Забезпечення якості продукції та процесів на промислових підприємствах має критичне значення для їхньої стабільності та конкурентоспроможності. Стандарт ISO 9001 надає системний підхід до управління якістю, що допомагає підприємствам визначати, впроваджувати та підтримувати ефективні системи управління, спрямовані на досягнення високої якості продукції та задоволення потреб клієнтів.

Мета дослідження полягає в аналізі та оцінці процесів розроблення та впровадження системи управління якістю відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001 на промислових підприємствах. Об’єктом дослідження є сам процес розроблення та впровадження системи управління якістю, а

також фактори, які впливають на його успішність та ефективність. Предметом дослідження є промислові підприємства, які впроваджують систему управління якістю згідно з вимогами стандарту ISO 9001.

Задачі дослідження включають:

1. Аналіз процесів розроблення та впровадження системи управління якістю на промислових підприємствах.
2. Визначення основних факторів, які впливають на ефективність системи управління якістю.
3. Оцінка рівня впровадження системи управління якістю відповідно до вимог стандарту ISO 9001.
4. Виявлення проблем та перешкод, з якими стикаються підприємства під час впровадження системи управління якістю.
5. Розробка рекомендацій щодо покращення процесів управління якістю на промислових підприємствах.

Промислові підприємства, що впроваджують систему управління якістю згідно з вимогами ISO 9001, можуть очікувати численні переваги, такі як підвищення ефективності виробничих процесів, зменшення витрат та ризиків, покращення контролю над якістю продукції, а також підвищення довіри споживачів та ринкової конкурентоспроможності. Таким чином, дослідження в цій області має велике значення для підприємств, оскільки воно сприяє підвищенню їхньої ефективності та стійкості на ринку шляхом впровадження сучасних методів та стратегій управління якістю.

Стандарт ISO 9001 містить вимоги до системи управління якістю, які допомагають підприємствам забезпечити стабільність та надійність їхніх процесів, а також забезпечити високу якість продукції та задоволення потреб клієнтів. Ці вимоги включають такі аспекти, як встановлення процесів та процедур контролю якості, планування та виконання моніторингу та вимірювань, ведення документації та ведення внутрішніх аудитів. Окрім того, стандарт ISO 9001 вимагає від підприємств встановлення системи постійного вдосконалення, що дозволяє їм постійно покращувати свої процеси та системи управління якістю на основі аналізу даних та відгуків. Цей підхід дозволяє підприємствам не лише відповідати поточним вимогам стандарту, а й постійно адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі, що допомагає забезпечити їхню конкурентоспроможність та стійкість на ринку [3].

Розроблення системи управління якістю відповідно до вимог стандарту ISO 9001 передбачає послідовний набір етапів, які допомагають підприємствам впровадити ефективну та ефективну систему управління [1]. Перший етап - це визначення стратегії та області застосування стандарту. На цьому етапі важливо зрозуміти, які цілі та завдання вирішуються впровадженням системи управління якістю і як це може вплинути на діяльність підприємства в цілому.

Другий етап - це аналіз поточного стану та потреб в управлінні якістю. Під час цього етапу проводиться оцінка існуючих процесів та систем управління якістю, а також виявлення потенційних недоліків та можливостей для покращення. Це

дозволяє підприємству зрозуміти, які конкретні кроки потрібно зробити для вдосконалення системи управління якістю.

Третій етап - встановлення цілей та процесів системи управління якістю. На цьому етапі визначаються конкретні цілі, які необхідно досягти за допомогою системи управління, а також розробляються процедури та інструкції, які допоможуть досягти цих цілей. Це включає в себе розробку плану дій та визначення відповідальних осіб за кожен процес.

Останній етап - це розроблення документації та процедур відповідно до вимог стандарту. На цьому етапі створюються необхідні документи, такі як політика якості, процедури, інструкції та інші документи, які необхідні для ефективної роботи системи управління якістю. Це дозволяє забезпечити належне документування процесів та процедур і зробити їх доступними для всього персоналу підприємства [5].

Впровадження системи управління якістю на промисловому підприємстві є складним та важливим процесом, який вимагає уваги до деталей та спеціалізованих знань. Першим кроком у цьому процесі є запровадження процедур та інструкцій, які охоплюють різноманітні аспекти діяльності підприємства, пов'язані з управлінням якістю продукції. Це включає в себе встановлення процедур контролю якості на кожному етапі виробництва, від приймання сировини до випуску готової продукції.

Другим важливим етапом є навчання персоналу та підготовка до змін. Оскільки впровадження системи управління якістю може вимагати змін у робочих процесах та методологіях роботи, необхідно, щоб персонал був належно підготовлений до цих змін. Навчання може включати як теоретичну підготовку з основ управління якістю, так і практичні тренінги з впровадження нових процедур та методів роботи.

Після впровадження системи управління якістю на підприємстві, встановлення моніторингу та контролю процесів якості стає критично важливим. Це включає в себе систематичне відслідковування та аналіз даних про якість продукції на кожному етапі виробництва, а також впровадження заходів для виявлення та виправлення будь-яких недоліків чи неузгоджень.

Після впровадження системи управління якістю, важливо провести аудит системи як інструмент оцінки її відповідності вимогам стандарту ISO 9001. Внутрішній аудит дозволяє перевірити ефективність та відповідність системи, виявити можливі недоліки та здійснити відповідні корективні дії. Зовнішній аудит, у свою чергу, є обов'язковим для отримання сертифікату ISO 9001 та підтвердження відповідності системи управління якістю міжнародним стандартам [4].

Підтримка та постійне вдосконалення системи управління якістю є ключовим етапом в життєвому циклі цієї системи. Постійне оновлення системи відповідно до змінних потреб та вимог є необхідним для того, щоб система залишалася актуальною та ефективною в умовах швидко змінюючогося бізнес-середовища. Це може включати в себе оновлення процедур, процесів та документації, а також

впровадження нових технологій та методів управління якістю.

Другим аспектом підтримки системи управління якістю є аналіз результатів та впровадження заходів для покращення її ефективності. Це включає в себе систематичний аналіз даних та показників якості, щоб виявити можливі недоліки та визначити області для покращення. На основі цього аналізу приймаються рішення про впровадження конкретних заходів, спрямованих на підвищення ефективності системи управління якістю та досягнення поставлених цілей [2].

Отже, процес розроблення та впровадження системи управління якістю за стандартом ISO 9001 на промислових підприємствах є складним та багатоетапним. Він вимагає від підприємства значних зусиль та ресурсів, але при цьому є ключовим для забезпечення якості продукції та конкурентоспроможності на ринку. Впровадження стандарту ISO 9001 дозволяє підприємствам не лише забезпечити високу якість своєї продукції, а й підвищити рівень довіри клієнтів, зменшити витрати та ризики, та підвищити ефективність виробничих процесів.

В умовах глобалізації проблема якості є актуальною для всіх країн, галузей, установ і організацій, є багатогранною і має політичний, соціальний, економічний, науково-технічний і організаційний аспекти.

Ключові слова: постійне оновлення; аналіз результатів; впровадження заходів; ефективність системи; конкурентоспроможність.

Список використаних джерел

1. Сорока В.М. Функціонування і розвиток системи управління якістю. Навчально-методичні матеріали. 2013. с.5-6.
2. Управління якістю. Сертифікація. Навчальний посібник / Р.В. Бичківський, П.Г. Столярчук, Л.І. Сопільник, О.О. Калинський. К.: Вища школа, 2005. 432 с.
3. ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. (ISO 9000:2015 IDT). К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 45 с.
4. Перехід до нових версій стандартів ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015) та ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015). URL: <http://naau.org.ua/wpcontent/uploads/2016/04/3c84b-14f21364f68b8ef54f33d7043a9.pdf>.
5. Кійко В.В., Мельник О.П., Кузьмін О.В., Попова Н.В. Системи управління якістю на підприємствах харчової промисловості. Київ: Олді+, 2023. 278 с.
6. ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги. (ISO 9001:2015 IDT). К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 21 с.